

מנכ"ל מזרחי טפחות: "הריבית הנמוכה מייצתה עצמה, יש בה יותר נזק מתועלת"

האחרונות, ולא בגלל ספקולנטים, אלא בגלל עודפי ייצוא ותגליות נז. יש כלים בידי הממשלה לעודד את היצוא, כמו ביטוחי סחר חוץ, מענקי יצוא כאלה ואחרים ופעילות במכרזים אל מול גופים בינלאומיים. מדיניות מוניטארית היא כלי אחד מתוך סל הכלים שיש בידי הרשויות. שימוש רק בכלי אחד לאורך זמן מבלי להשתמש בכלים אחרים הוא שימוש שנהפך לא יעיל, ומצד שני גורם להעלאת מחירים במקומות שלא התכוונת אליהם כגון גדל"ן ושוק ההון".

● הריבית הנמוכה אינה תופעה ישראלית בלבד. האם הביקורת שלך מופנית כלפי ישראל, או עוסקת בריבית הנמוכה גם בעולם?

"הריבית הנמוכה נבעה מהמשבר הכלכלי, שהחל בארה"ב, ושלאורכו היו לו תסמינים אמריקאיים. הריבית הנמוכה היא פתרון נכון לארה"ב, ואנו אכן רואים סימנים של יציאה מהמשבר ושיפור בנתוני התעסוקה. ואולם מדיניות זו לא מתאימה לאירופה ולישראל, ואפילו אינה מתאימה לחלק ממדינות השווקים המתפתחים. מדיניות ההרחבה המוניטארית תיפסק בסופו של דבר על ידי החלטה אמריקאית, והתגודה חורה עלולה להיות בעייתית מאוד וכואבת". ●

אלון פרשר. "סיכון כלכלי שמייצר בעיה חברתית גדולה" (צילום: תמר חצפי)

ולעודד עסקים, אבל בפועל האשראי העסקי לא גדל, גם אם מוסיפים את האשראי שנלקח מהגופים המוסדיים. הבנקים הפקידו כספים בבנק ישראל, והמוסדיים לקחו את הכסף וקנו איתו אג"ח ממשלתיות, מה שמביא לניפוח המחירים".

● העלאת הריבית עלולה לחזק את השקל, ולהכביד עוד יותר על היצואנים. אינך חושש מכך? "קודם כל, למרות הריבית הנמוכה השקל התחזק בשנים

לנקוט במדיניות זו בכדי לחזק את הייצוא ולעודד תעסוקה, אבל אחרי שמשמשים במדיניות זו 5 שנים ברציפות, החסרונות והפכים גדולים מהיתרונות, והתוצאה המרכזית היא ניפוח של המחירים בשוק הנדל"ן ובשוק המניות".

● אבל המטרה בריבית נמוכה היא לעודד צמיחה במשק. אתה לא חושב שזה אכן קרה? פרשר: "תיאורטית, הכסף הזה היה אמור להגיע למגזר העסקי

כמו ידינו, הרחבה נוספת של הפערים הכלכליים והחברתיים, העתידיים ולא רק הנוכחיים – בעיה שבמקום להצמצם רק הולכת ומחריפה, בין השאר בגלל מדיניות בנק ישראל".

● "החסרונות מהיתרונות" בשיחה עם "גלובס" פירט פרשר על ההשלכות השליליות של הריבית הנמוכה במשק: "הייתה נקודת זמן שבה נכון היה

אלדד פרשר: "בעלי עושר פיננסי יודעים לנצל לטובתם את הריבית הריאלית השלילית, בעוד שמי שאין לו אמצעים לרכוש דירה מחזיק מעט כסף פנוי שרק הולך ונשחק בגלל הריבית הנמוכה" / עירית אבישר

החזקים לחלשים". לדברי מנכ"ל מזרחי טפחות, בעלי עושר פיננסי יודעים לנצל לטובתם את הריבית הריאלית השלילית. "הם רוכשים דירות להשקעה ועולים על גלי הגאות בבורסה", אמר פרשר. "לעומתם, מי שאין בידם אמצעים לרכוש דירה או שאין להם ידע וכלים לפעול בשוק ההון, מחזיקים בידם מעט מאוד כסף פנוי, שרק הולך ונשחק עם השנים. "חמור מכך – רובם תלויים באפיקי ההשקעה הסולידיים לחיסכון הפנסיוני שלהם, מה שהולך ומחריף לא רק את הפער הנוכחי בינם לבין האוכלוסיות החזקות, אלא גם את הפער העתידי בין הכנסתם להכנסת החזקים בתקופת הפנסיה. רוב ההשקעות בפנסיה שלנו הן בתוכניות חיסכון ארוכות טווח עם ריבית ריאלית שלילית ששוחקת את הפנסיה, כך שאנשים שיפרשו בגיל 67, יגלו שהפנסיה לא תספיק את השכר שהם רגילים אליו. התוצאה היא שאנחנו מייצרים,

מנכ"ל בנק מזרחי טפחות, אלדד פרשר, מותח ביקורת על מדיניות בנק ישראל: "הריבית הריאלית השלילית בישראל מייצתה עצמה, וכיום יש בה יותר נזק מאשר תועלת למשק בכלל ולסקטור העסקי בפרט. בנק ישראל צריך להתחיל במהלך של העלאת הריבית". את הדברים אמר היום (ג') פרשר בהרצאה שנשא בכנס של המועדון העסקי מרעי של אוניברסיטת בר אילן. פרשר טוען כי הריבית הנמוכה למעשה רק מרחיבה את הפערים הכלכליים בחברה הישראלית. "הריבית הריאלית השלילית מייצרת שתי תופעות בעייתיות. הראשונה היא עלייה מתמשכת במחירי הנדל"ן, המייצרת בעיה חברתית, וכן שוקי המניות צומחים ומתנפחים, לא תמיד על בסיס הצדקה כלכלית ברורה, וזאת עקב היעדרם של אפיקי השקעה אלטרנטיביים. הסיכון הכלכלי הגלום בשתי התופעות הללו גם מייצר בעיה חברתית גדולה המשך הרחבת הפערים בין